

Barondienas konference 2003

Ik gadu Krišjāņa Barona dzimšanas dienā notiek folklorai veltīta zinātniska konference. Šāda tradīcija turpinās jau vairāk nekā 20 gadus, un tās uzturētāja nemainīgi ir LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta Latviešu folkloras krātuve (LFK). Tomēr konference īsti nekad nav bijusi vienas iestādes slēgts pasākums, tajā samērā bieži ar priekšlasījumiem uzstājušies arī citi folkloras pētnieki, praktiķi un radniecīgu nozaru pārstāvji. Bet šīgada Barondienā iecerēts strikti iedibināt jaunu tradīciju - ka konference ir reize gadā, kad sastopas folkloras un tradicionālās kultūras speciālisti no visas Latvijas. Latviešu folkloras krātuve, būdama galvenais folkloristikas centrs, nebūt nav vienīgā vieta, kur norisinās pētniecība šai jomā. Folkloras kursi tiek pasniegti lielā daļā Latvijas augstskolu, divās no tām – Latvijas Universitātē un Latvijas Kultūras akadēmijā – darbojas bakalaura programmas folklorā un tradicionālajā kultūrā. Tas veicinājis jaunas pasniedzēju un pētnieku paaudzes, kā arī jaunu pētniecības centru veidošanos. Dialogs to starpā nozares attīstībai būtu vairāk nekā vēlams. Šķiet, šai ziņā vairums folkloristu ir domubiedri, jo uz LFK aicinājumu piedalīties šīgada konferencē atsaukušies gan profesori, gan jaunie zinātnieki no LU Filoloģijas fakultātes un Etniskās kultūras centra, Latvijas Kultūras akadēmijas, Daugavpils Universitātes un Liepājas Pedagoģijas Akadēmijas (sk. programmu).

Konferencē izvēlēta tēma – *Folklorā un ikdienas kultūrā: interpretācijas teorija un prakse*. Tas nozīmē, ka runātāji pievērsīsies gan klasiskajai folklorai un materiālajai kultūrai (pasakām, krustību dziesmām, kulta akmeņiem u.c.), gan arī laikmetīgām ikdienas kultūras parādībām (ikdienas stereotipiem, ikdienas filozofijai un cilvēka attiecībām ar lietu pasauli, skolēnu atmiņu albumiem, folklorizācijas procesam u.tml.) Starp šiem diviem parādību lokiem nepastāv principiāla robežšķirtne, vienīgi nošķirums laikā. Tas, ko šodien pazīstam kā klasisko folkloru, pagātnē bija cilvēka ikdienas kultūra. Savukārt, arī mūsdienās cilvēks nav vienīgi pasīvs profesionālās kultūras patērētājs, bet gan diendienā piedalās savas dzīvestelpas un sociālās vides “kultūriskošanā”. Konferencē galvenais mērķis ir rosināt domu apmaiņu par to, kādas teorētiskās nostādnes un metodes šodien būtu izmantojamas folkloras un ikdienas kultūras pētniecībā. Pasaulē folkloristikā sen vairs nepastāv uzskats, ka iespējama kāda viena vienīgā pareizā metode. Tā vietā vērojama dažādu pieeju toleranta līdzāspastāvēšana, kas tomēr nenozīmē to, ka šai ziņā nav nekādu principu. Latvijā debates par folkloras teoriju un metodoloģiju pēdējā laikā nav bijušas pārāk aktīvas. Tāpēc iepriecina, ka konferencē pieteikti referāti, kuros tiks apcerētas gan metodes, ko šodien izmanto latviešu pētnieki, gan folkloras teorijas jautājumi (kontekstuālā metode, psihoanalītiskā pieeja, folkloristikas kategoriju sistēma). Konferencē dalībnieki dalīsies arī savā konkrētu kultūras parādību interpretācijas pieredzē.

Dace Bula